

Ženy v islámské společnosti

Muhammadův osobní příklad a zjevení v Koránu poskytlo ženám nové lepší postavení ve staré Arábii. Islám dal podle Koránu ženám právo na dědictví, právo na vlastnictví nemovitostí a snížil počet manželek na čtyři pod podmínkou, že je manžel dokáže stejně zaopatřit. Muslimská žena však zůstává v očích průměrného Evropana utlačovaná. Je to pravděpodobně proto, že některé koránské verše lze interpretovat jako diskriminační. Ačkoli se tyto verše vztahují pouze na roli ženy v rodině, byly a jsou vysvětlovány i v jiném kontextu. V Koránu se naopak vysloveně praví, že obě pohlaví jsou si rovná, stejně zodpovědná a v obou je stejný podíl lidskosti. Žena je rovnoprávná s mužem ve sdílení osobních a společných povinností. Žena je rovnoprávná s mužem, pokud jde o přístup ke vzdělání a vědění. Téměř před čtrnácti stoletími Muhammad prohlásil, že je povinností každého muslima zajímat se o vzdělání bez ohledu na to, zda jde o muže či ženu. Žena má právo na svobodu názoru jako muž, islám zaručuje ženám stejná práva uzavírat smlouvy, podnikat, vydělávat a mít oddělené vlastnictví.

„Nejdokonalejším ve víře mezi věřícími je ten, kdo je nejlepší ke své ženě.“

Muhammad

Nelze však opomenout, že postavení ženy a muže v islámské společnosti se často neřídí koránskými ustanoveními. Muž je naprosto zodpovědný za péči o ženu, svou rodinu a příbuzné. Z důvodu finančních „vyživovacích“ povinností získává muž větší dědictví než žena. Takové uspořádání bylo v tehdejší společnosti na jedné straně přirozené, logické a možná i spravedlivé, nicméně během času i snadno zneužitelné.

Některé diskriminační praktiky vůči ženám (zamezený přístup ke vzdělání, povinnost mít zahalený obličej, nehovořit s nikým kromě rodiny a manžela, kruté tresty za banální „přestupky“, poprava za cizoložství atp.), jež jsou v euro-atlantické kultuře často využívány jako protiislámský argument, nemají původ ani tak v islámu jako v patriarchálních předislámských tradicích mnohých arabských společností. V Koránu se často hledá odůvodnění nerovnoprávného postavení žen a jsou činěny pokusy dát patriarchálním tradicím islámský háv. Korán například nepřikazuje zahalování obličeje žen, pouze vyzývá k tomu, aby obě pohlaví cudně sklopila zraky, aby se ženy (stejně jako muži) oblékaly slušně a skromně a nechovaly se provokativně. Verš „nechtě spustí závoje na hradra svá“ (24:31) dovoluje více interpretací, spatřuje se v něm i příkaz k úplnému zahalení ženského těla. Muslimové ve svých normách vycházejí z příkladu, který jim dal Muhammad svým životem. Pro zahalování mluví i fakt, že Muhammadovy manželky nosily šátky. Avšak zdaleka ne všechny muslimky vždycky nosily šátek, zahalování také záleží na tradicích dané

Ženy v islámské společnosti

země. Když ve 20. století došlo ke snaze znovu interpretovat islámské základy a očistit víru od pohanských zvyklostí, které se během let na ni nabalily, otázky šátků řešily vlády arabských států různě: např. Irán nošení přikázal, Maroko respektuje svobodnou vůli. Pravdou je, že velké procento muslimských žen nosí šátek jako znak svojí cudnosti a neposkvrněnosti, tzn. z podobných důvodů jako nosí závoj řádové sestry v křesťanství. Důvodem k nošení může být i pocit sounáležitosti s islámským světem, který může být silný především u muslimských emigrantů ve světě. Podle muslimů není zahalování žen projevem nesvobody, ale naopak projevem svobodné vůle žen, která vychází z hodnotového systému, mravního a racionálního poznání. Pro muslimku je na prvním místě dodržování Koránu. Ať je důvod k nošení šátků jakýkoli, je smutné, že některé muslimské ženy v neislámských státech právě kvůli svému rozhodnutí musí zakoušet nepříjemnosti na úřadech či nepochopení ve školách.

V neposlední řadě je s tématem žen spojena i pro Evropana nepochopitelná otázka polygynie. Polygynie znamená mít více manželek. V islámu je povolena tetragynie (4 manželky) pouze za podmínky, že muž dokáže zaopatřit své manželky stejně nejen materiálně, ale i svou přízní, což mnozí pokládají za nemožné, a tak implicitně zpochybňují možnost čtyř manželek vůbec. Z historického pohledu mohla být polygynie důmyslným řešením nepříznivého poměru žen a mužů, kterých bylo méně v důsledku válečných ztrát.

